

De naleving van best practice bepalingen betreffende de bezoldiging van bestuurders code over boekjaar 2008

November 2009

Corporate Governance Insights Centre

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit Economie en Bedrijfskunde

www.rug.nl/feb/onderzoek/onderzoekscentra/cgic

Contactpersoon voor dit rapport:

Hans van Ees

h.van.ees@rug.nl

1. Samenvatting van de belangrijkste bevindingen

Evenals in voorgaande jaren kan worden geconstateerd dat de naleving en toepassing van de bepalingen uit de Nederlandse corporate governance code betreffende de bezoldiging van bestuurders hoog is. Best practice bepaling II.2.6, betreffende het bezit van en transacties in effecten door bestuurders anders dan die uitgegeven door de “eigen” vennootschap en best practice bepaling II.2.7, de maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag worden in ruimere mate toegepast door uitleg van niet-naleving, resp. acht en 13 van de 21 AEX fondsen. Tevens kan, net als in voorgaande jaren, worden geconstateerd dat AEX fondsen niet in alle gevallen expliciet onderscheid maken tussen het beschrijven en het verantwoorden van elementen van het bezoldigingsbeleid. Ten slotte valt op dat het belang van opties als bezoldigingscomponent (verder) afneemt.

De Monitoring Commissie heeft in 2008 voorstellen gedaan voor aanpassing van de Code, dit heeft geleid tot de aangepaste Nederlandse corporate governance code (Code 2008). De aangepaste Nederlandse corporate governance code zal vanaf het boekjaar 2009 van kracht zijn. Ten aanzien van het huidige boekjaar 2008 baseren alle onderzochte 21 AEX fondsen zich op de ongewijzigde code Tabaksblat. Op basis van een tekstinventarisatie van de jaarverslagen over het boekjaar 2008 kan ten aanzien van het boekjaar 2009 worden verwacht dat ook de gewijzigde code voor wat betreft de remuneratie doorgaans zal worden nageleefd.

2. Beschrijving methode van onderzoek

Algemeen

Dit onderzoek betreft de inzichtelijkheid van de rapportage over de bezoldiging bestuurders door de AEX fondsen in het boekjaar 2008. In het onderzoek wordt onderzocht in hoeverre deze fondsen de Nederlandse corporate governance code naleven met betrekking tot best practice bepalingen II.2.1 tot en met II.2.14. Deze best practice bepalingen (richtlijnen) betreffen de bezoldiging van bestuurders van Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen.

Onderzochte ondernemingen

In het onderzoek zijn vennootschappen meegenomen die per 31 december 2008 deel uitmaakten van de AEX index van de Euronext Amsterdam en die binnen het bereik van de Nederlandse corporate governance code vallen. Voor het onderzoek zijn de jaarverslagen van 21 Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen onderzocht.¹

Nalevingsonderzoek

Voor het onderzoek betreffende de naleving van de corporate governance code door de AEX fondsen met betrekking tot best practice bepalingen II.2.1 tot en met II.2.14 is dezelfde methode gehanteerd zoals die in de nalevingsrapporten van voorgaande jaren is gebruikt. Deze methode wordt hieronder daarom slechts kort uiteengezet; voor een uitgebreide beschrijving van de methode wordt verwezen naar het nalevingsrapport van de Monitoring Commissie Corporate Governance over het boekjaar 2007.²

Als bronnen voor het onderzoek zijn de inhoud van verslagen, de jaarrekening over het boekjaar 2008 en de informatie op de websites van de vennootschappen gebruikt. Teneinde de best practice bepalingen van de code op een adequate wijze in het onderzoek te kunnen verwerken, zijn zij omgevormd tot één of meerdere stellingen.

De methode van het inventariseren van de naleving van de best practice bepalingen kan als volgt worden beschreven. Met een *enkelvoudige* codering (0 of 1) wordt de aan- (code 1) of afwezigheid (code 0) van een feit aangeduid. Indien (het desbetreffende onderdeel van) de best practice bepaling wordt nageleefd, zijn er twee opties:

- De naleving kan feitelijk aan de hand van informatie in het jaarverslag of op de website worden vastgesteld (code 1,1).

---

¹ Royal Dutch Shell is buiten beschouwing gelaten, omdat de onderneming geen Nederlandse vennootschap is en dus buiten het bereik van de Code valt. Vanwege de notering aan de London Stock Exchange baseert de vennootschap haar corporate governance o.a. op de Combined Code van het Verenigd Koninkrijk.

² Zie: Monitoring Commissie Corporate Governance, Vierde rapport over de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code, Den Haag, december 2008. Dit rapport is te downloaden via de link: http://www.commissiecorporategovernance.nl/page/downloads/DEC_2008_NL_Nalevingsrapport_2008_DEEF_.pdf

- De naleving kan niet feitelijk worden vastgesteld, maar er wordt ook geen informatie gevonden die op het tegendeel wijst. In deze situatie wordt, conform het ‘pas toe of leg uit’-beginsel, naleving verondersteld (code 1,0).

Indien is vastgesteld dat de best practice bepaling niet wordt nageleefd, kan één van de volgende twee opties opgeld doen:

- Er wordt uitgelegd waarom niet wordt nageleefd (code: 0,1).
- Er wordt niet uitgelegd waarom niet wordt nageleefd (code: 0,0). In dit geval wordt de code niet toegepast.

Tabel 1 geeft de vertaling van de in het onderzoek gehanteerde codes naar de interpretatie van het ‘pas toe of leg uit’-beginsel.

Tabel 1		
Relatie scores en ‘pas-toe-of-leg-uit’-beginsel		
<i>Score</i>	<i>Aanduiding</i>	<i>Pas toe of leg uit</i>
0,0	Best practice bepaling wordt niet nageleefd en er is evenmin uitleg aangetroffen	Niet toegepast
0,1	Best practice bepaling wordt niet nageleefd maar er wordt wél uitleg gegeven	Toegepast, met uitleg
1,0	Impliciete naleving best practice bepaling (er kan geen informatie worden gevonden die duidt op het tegendeel)	Toegepast
1,1	Expliciete naleving best practice bepaling	Toegepast

3. Resultaten

Algemeen

In dit onderzoek is geïnventariseerd enerzijds, op welke wijze in de AEX genoteerde vennootschappen relevante best practice bepalingen (richtlijnen) voor wat betreft de bezoldiging bestuurders toepassen in het boekjaar 2008 en anderzijds, de mededelingen betreffende de omgang van met de aangepaste Nederlandse corporate governance code in het komende boekjaar 2009. De belangrijkste bevindingen zullen in de volgende subparagrafen worden gepresenteerd, voor een overzicht van de onderliggende tabellen wordt verwezen naar de bijlagen bij dit rapport.

Van de richtlijnen betreffende remuneratie worden allereerst die ten aanzien van het remuneratierapport besproken, waarna aandacht wordt besteed aan richtlijnen betreffende de niet-variabele beloning in relatie tot de variabele beloning. Vervolgens komen de richtlijnen betreffende opties en aandelen aan de orde, gevolgd door een bespreking van richtlijnen over contracten, contractduur, opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen. De laatste twee subparagrafen behandelen de naleving van

richtlijnen over de overige beloningscomponenten en de criteria voor het vaststellen van de (variabele) beloning.

Remuneratierapport

Bepaling II.2.9 stelt dat het remuneratierapport van de raad van commissarissen een verslag bevat over de wijze waarop het remuneratiebeleid in het boekjaar 2008 is uitgevoerd en van het bezoldigingsbeleid voor het komende boekjaar en de jaren daarna. Er kan worden geconcludeerd dat de 21 onderzochte AEX fondsen het remuneratierapport over het boekjaar hebben gepubliceerd in het jaarverslag of separaat op de website. Het toekomstige beloningsbeleid wordt eveneens door de 21 onderzochte beursgenoteerde vennootschappen besproken.

Relatief belang niet-variabele beloning

De eerste drie onderdelen van best practice bepaling II.2.10 betreffen de niet-variabele beloning. Onderdeel a betreft de weergave van het relatieve belang van het variabele en niet-variabele deel van de bezoldiging, evenals de motivatie daarvoor. Alle 21 AEX fondsen beschrijven het relatieve belang van het variabele en niet-variabele deel van de bezoldiging, terwijl 19 dit ook motiveren. Onderdeel b van best practice bepaling II.2.10 betreft de verantwoording van een eventuele absolute verandering van het niet-variabele deel van de bezoldiging. Voor 8 AEX fondsen is sprake van een dergelijke verandering, 6 fondsen motiveren deze verandering. Ten slotte, alle 21 AEX fondsen vermelden in het jaarverslag de 'peer group' – dat is de groep van vennootschappen die als referentiekader dient bij de vormgeving van het bezoldigingsbeleid.

Opties en aandelen

Opties komen aan de orde in de best practice bepalingen II.2.1, II.2.2, II.2.4, II.2.5 en II.2.14, terwijl II.2.3 de verstrekking van aandelen om niet behandelt. Bepaling II.2.1 betreft het toekennen van voorwaardelijke opties aan bestuurders als bezoldigingscomponent. Het blijkt dat het belang van opties als bezoldigingscomponent (verder) afneemt; 7 van de 21 AEX fondsen kennen een bezoldiging in de vorm van het toekennen van opties in het boekjaar 2008, waarvan 5 vennootschappen voorwaardelijke opties toekennen (best practice bepaling II.2.1) en 2 vennootschappen onvoorwaardelijke opties toekennen (II.2.2). Voor zover er opties worden toegekend, worden de daarbij behorende best practice bepalingen grotendeels nageleefd (best practice bepaling II.2.1, II.2.2, II.2.4, II.2.5 en II.2.14).

Best practice bepaling II.2.3 betreft het toekennen van aandelen om niet aan bestuurders. Van de 21 onderzochte AEX fondsen zijn er 17 die aandelen om niet verstrekken als onderdeel van het bezoldigingsbeleid. De meeste fondsen met een aandelenregeling passen beide onderdelen (het aanhouden van aandelen voor minimaal vijf jaar, en toekenning afhankelijk van doelen) van de best practice bepaling toe. Er zijn 6 van de 17 AEX fondsen, die ter zake de aanhoudperiode uitleggen waarom ze afwijken van de richtlijn.

Contracten, opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen

Informatie over contracten en contractduur, opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen is te vinden in bepaling II.2.11, onderdeel d van best practice bepaling II.2.10 en in bepaling

II.2.7. Geconstateerd kan worden dat voor zover relevant alle 21 AEX fondsen, contracten van nieuwe benoemde bestuurders onverwijld openbaar maken. In best practice bepaling II.2.10 (onderdeel d) wordt naast het verstrekken van informatie over de contractduur, et cetera, ook gevraagd om een verantwoording. Evenals in voorgaande jaren kan worden geconstateerd dat AEX fondsen niet in alle gevallen expliciet onderscheid maken tussen het beschrijven en het verantwoorden van elementen van het bezoldigingsbeleid. Een minderheid van de AEX fondsen volstaat met een meer of minder gedetailleerde beschrijving, terwijl de onderliggende motieven en keuzes ten aanzien van bijvoorbeeld contractduur afvloeiingsregelingen en opzegtermijnen niet altijd worden geëxpliciteerd. Ten slotte, bepaling II.2.7 geeft aan dat een ontslagvergoeding bij onvrijwillig ontslag van een bestuurder maximaal éénmaal het jaarsalaris bedraagt en voor een bestuurder in zijn eerste benoemingstermijn maximaal twee maal het jaarsalaris mag bedragen. Uit de tabel in de bijlage komt naar voren dat alle onderzochte AEX vennootschappen beschikken over een ontslagregeling en alle 21 AEX fondsen deze bepaling toepassen (II.2.10.d). Toepassen vindt bij de 13 van de 21 fondsen plaats door uit te leggen dat de code niet wordt nageleefd (II.2.7).

Overige bezoldigingscomponenten

De meeste AEX fondsen verstrekken geen persoonlijke leningen aan bestuurders. De vier fondsen die dat wel doen, passen de betreffende bepaling (II.2.8) toe. Ook de bepalingen betreffende pensioenregelingen (II.2.10k), uittredingsregelingen (II.2.10l) en bijzondere vergoedingen (II.2.12) worden voor zover relevant toegepast.

Prestatiecriteria

De onderdelen II.2.10e tot en met II.2.10j behandelen de prestatiecriteria voor het variabele deel van de bezoldiging. Alle 21 AEX fondsen verschaffen een beschrijving van de prestatiecriteria voor het variabele deel van de bezoldiging (II.2.10e). Ook in dit geval geldt dat de verantwoording van de criteria wat minder goed wordt nageleefd (17 van de 21 fondsen). Soortgelijke conclusies gelden ten aanzien van de beschrijving, respectievelijk verantwoording van de methode om vast te stellen of aan de prestatiecriteria is voldaan in het boekjaar 2008 (II.2.10.g). Dit beeld, wel beschrijven, in iets mindere mate verklaren of verantwoorden, komt ook terug bij bepalingen II.2.10 h- j.

Omgang met de gewijzigde Nederlandse corporate governance code

Mede op grond van de bevindingen ten aanzien van de naleving van de Nederlandse corporate governance code gedurende de boekjaren 2004-2007 heeft de Commissie Frijns in haar eindrapport voorstellen gedaan voor aanpassing van de Code. Dit heeft geleid tot de aangepaste Nederlandse corporate governance code (Code 2008). De aangepaste Nederlandse corporate governance code zal vanaf het boekjaar 2009 van kracht zijn. Ten aanzien van de bezoldiging bestuurders betreffen de aanpassingen het principe dat bij de vaststelling van de totale bezoldiging eveneens de invloed ervan op de beloningsverhoudingen binnen de onderneming wordt meegewogen, de bepaling dat de Raad van Commissarissen voorafgaand aan het opstellen van het bezoldigingsbeleid en voorafgaand aan de vaststelling van de bezoldiging van individuele bestuurders de mogelijke uitkomsten van de variabele bezoldigingscomponenten en de gevolgen

daarvan voor de bezoldiging van de bestuurders analyseert (II.2.1), waarbij zij de hoogte en de structuur van de bezoldiging van bestuurders mede vaststelt aan de hand van de scenarioanalyses. Tevens is er expliciet aandacht voor het in overweging nemen van niet-financiële indicatoren die relevant zijn voor de lange termijn doelstellingen van de vennootschap (II.2.3). Voorts wijst de aangepaste code expliciet op de bevoegdheid van de raad van commissarissen de waarde van een in een eerder boekjaar toegekende voorwaardelijke variabele bezoldigingscomponent beneden- of bovenwaarts aan te passen, evenals de bevoegdheid de variabele bezoldiging, die is toegekend op basis van onjuiste (financiële) gegevens terug te vorderen van de bestuurder (claw back clause).

De aangepaste Nederlandse corporate governance code zal vanaf het boekjaar 2009 worden gehanteerd. Dat betekent dat ten aanzien van het huidige boekjaar 2008 alle onderzochte AEX fondsen zich baseren op de code Tabaksblat. Daarenboven verstrekt de meerderheid van de AEX fondsen al informatie over de wijze waarop de aangepaste Nederlandse corporate governance code in de verslaglegging over het boekjaar 2009 een rol zal spelen. Uit tekstinventarisatie op basis van de jaarverslagen van het boekjaar 2008 kan worden geconstateerd dat 6 AEX fondsen informatie verstrekken over de naleving van de aangepaste code op het niveau van de nieuwe richtlijnen, 2 fondsen informatie verstrekken over de naleving van de richtlijnen van de aangepaste code en op onderdelen mogelijk een voorbehoud maken, 6 fondsen reeds aankondigen de naleving van de aangepaste code in de AvA van 2010 te zullen agenderen en ten slotte 7 fondsen nog geen informatie over naleving van de richtlijnen van de aangepaste code verstrekken. Op basis van de eerste tekstinventarisatie kan de verwachting worden uitgesproken dat de aangepaste code voor wat betreft de remuneratie grotendeels zal worden nageleefd.

Bijlage I

Tabellen betreffende de naleving door AEX fondsen van de best practice bepalingen betreffende bezoldiging bestuurders (Onderdeel II.2 Bezoldiging van de Nederlandse corporate governance code).

Legenda.

Naleven	De vennootschap leeft de best practice bepaling na al dan niet met uitleg/vermelding van de naleving (de score betreft het aantal vennootschappen dat de bepaling naleeft)
Uitleg	De vennootschap leeft de bepaling niet na met uitleg van de niet-naleving
Niet T(oepassen)	De vennootschap leeft de bepaling niet na en legt dit niet uit.
2007	De getallen betreffen de scores zoals die voor het boekjaar 2007 zijn gerapporteerd
n2008	Het aantal vennootschappen waarvoor de desbetreffende Bepaling relevant is.

Best Practice Bepaling II.2.1

Opties ter verkrijging van aandelen zijn een voorwaardelijke bezoldigingscomponent, waarbij de opschortende voorwaarde bij de toekenning is dat de bestuurders na een periode van tenminste drie jaar na de toekenning vooraf vastgestelde prestatiecriteria hebben gerealiseerd.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	5	13	0	1	0	0	5

Best Practice Bepaling II.2.2

In het geval dat de vennootschap, in afwijking van het in best practice bepaling II.2.1 bepaalde, onvoorwaardelijke opties aan haar bestuurders toekent, hanteert zij prestatiecriteria voor de toekenning van opties en worden de opties in ieder geval de eerste drie jaar na toekenning niet uitgeoefend.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Hantering prestatiecriteria	1	3	1	3	0	0	2
- Aanhoudperiode 3 jaar	2	5	0	1	0	0	2

Best Practice Bepaling II.2.3

Aandelen die zonder financiële tegenprestaties aan bestuurders worden toegekend, worden aangehouden voor telkens een periode van tenminste vijf jaar of tot tenminste het einde van het dienstverband indien deze periode korter is. Het aantal toe te kennen aandelen wordt afhankelijk gesteld van de realisatie van vooraf aangegeven, duidelijk kwantificeerbare en uitdagende doelen.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Aanhoudperiode	11	10	6	8	0	1	17
- Doelen bekend	17	18	0	0	0	1	17

Best Practice Bepaling II.2.4

De uitoefenprijs van opties wordt niet lager gesteld dan een verifieerbare koers of een verifieerbaar koersgemiddelde overeenkomstig de officiële beursnotering op één of meer van te voren vastgestelde dagen gedurende een periode van niet meer dan vijf beursdagen voorafgaande aan en met inbegrip van de dag van toekenning.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	10	15	0	0	0	0	10

Best Practice Bepaling II.2.5

De uitoefenprijs noch de overige voorwaarden met betrekking tot de toegekende opties worden gedurende de looptijd van de opties aangepast, behoudens voor zover structuurwijzigingen ten aanzien van de aandelen of de vennootschap conform bestendige marktpraktijk daartoe noodzaken.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Geen aanpassingen	10	15	0	0	0	0	10
- Bij aanpassing, redenen genoemd	0	2	0	0	0	0	0

Best Practice Bepaling II.2.6

De raad van commissarissen stelt een reglement vast waarin regels worden gesteld ten aanzien van het bezit van en transacties in effecten door bestuurders anders dan die uitgegeven door de "eigen" vennootschap. Het reglement wordt op de website van de vennootschap geplaatst. Een bestuurder meldt veranderingen in zijn bezit aan effecten die betrekking hebben op Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen periodiek, doch ten minste één maal per kwartaal, bij de compliance officer, of, indien de vennootschap geen compliance officer heeft aangewezen, bij de voorzitter van de raad van commissarissen. Een bestuurder die uitsluitend belegt in beursgenoteerde beleggingsfondsen of het vrije beheer van zijn effectenportefeuille door middel van een schriftelijke overeenkomst van lastgeving heeft overgedragen aan een onafhankelijke derde is vrijgesteld van deze laatste bepaling.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	13	13	8	7	0	1	21

Best Practice Bepaling II.2.7

De maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag bedraagt éénmaal het jaarsalaris (het "vaste" deel van de bezoldiging). Indien het maximum van éénmaal het jaarsalaris voor een bestuurder die in zijn eerste benoemingstermijn wordt ontslagen kennelijk onredelijk is, komt deze bestuurder in dat geval in aanmerking voor een ontslagvergoeding van maximaal twee maal het jaarsalaris.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	8	6	13	13	0	1	21

Best Practice Bepaling II.2.8

De vennootschap verstrekt aan haar bestuurders geen persoonlijke leningen, garanties, en dergelijke, tenzij in de normale uitoefening van het bedrijf en tegen de daarvoor voor het gehele personeel geldende voorwaarden en na goedkeuring van de raad van commissarissen. Leningen worden niet kwijtgescholden.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Voorwaarden gelijk	3	4	1	1	0	0	4
- Goedkeuring RvC	4	4	0	0	0	1	4
- Geen kwijtschelding	3	3	1	1	0	1	4

Best Practice Bepaling II.2.9

Het remuneratierapport van de raad van commissarissen bevat een verslag van de wijze waarop het bezoldigingsbeleid in het afgelopen boekjaar in de praktijk is gebracht, en bevat tevens een overzicht van het bezoldigingsbeleid dat het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren door de raad wordt voorzien.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Bezoldiging 2008	21	20	0	0	0	0	21
- Bezoldiging toekomst	21	19	0	0	0	1	21

Best Practice Bepaling II.2.10a

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een weergave van het relatieve belang van het variabele en niet-variabele deel van de bezoldiging, alsmede een gemotiveerde verklaring voor deze verhouding.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Overzicht	21	20	0	0	0	0	21
- Motivatie	19	19	0	0	2	1	21

Best Practice Bepaling II.2.10b

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een verantwoording van een eventuele absolute verandering van het niet-variabele deel van de bezoldiging.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	6	1	0	0	2	4	8

Best Practice Bepaling II.2.10c

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat, indien van toepassing, in ieder geval: de samenstelling van de groep van ondernemingen ("peer group") waarvan het bezoldigingsbeleid mede de hoogte en samenstelling van de bezoldiging van bestuurders bepaalt.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	21	20	0	0	0	0	21

Best Practice Bepaling II.2.10d

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een samenvatting en verantwoording van het beleid van de vennootschap met betrekking tot de duur van de contracten met bestuurders, de geldende opzegtermijnen en afvloeiingsregelingen en een verklaring in hoeverre best practice bepaling II.2.7 wordt onderschreven.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Informatie beleid contractduur	21	20	0	0	0	0	21
- Verantwoording	14	11	0	0	7	9	21
- Informatie beleid opzegtermijnen	18	16	0	0	3	4	21
- Verantwoording	5	4	0	0	13	11	18
- Informatie afvloeiingsregeling	21	20	0	0	0	0	21
- Verantwoording	16	15	0	0	5	5	21
- Verklaring II.2.7	21	20	0	0	0	0	21

Best Practice Bepaling II.2.10e

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een beschrijving van de prestatiecriteria waarvan een recht van de bestuurders op opties, aandelen of op andere variabele bezoldigingscomponenten afhankelijk is.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	21	20	0	0	0	0	21

Best Practice Bepaling II.2.10f

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een verantwoording van de gekozen prestatiecriteria.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	17	16	0	0	4	3	21

Best Practice Bepaling II.2.10g

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een samenvatting van de methoden die zullen worden gehanteerd om vast te stellen of aan de prestatiecriteria is voldaan en een verantwoording van de keuze voor die methoden.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Beschrijving methode	16	12	2	2	3	6	21
- Verantwoording methode	12	14	0	0	4	3	16

Best Practice Bepaling II.2.10h

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat indien prestatiecriteria zijn gebaseerd op een vergelijking met externe factoren in ieder geval: een samenvatting van de factoren die zullen worden gebruikt om de vergelijking te maken; heeft één van de factoren betrekking op de prestaties van één of meer vennootschappen ("peer group") of van een index, dan wordt aangegeven welke vennootschappen dan wel welke index als vergelijkingsmaatstaf zijn of is gekozen.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Externe factoren	19	20	0	0	2	0	21
- Samenvatting externe factoren	17	19	1	1	1	0	19
- Verwijzing index of peer group	19	20	0	0	0	0	19
- Samenstelling peer group/index	16	17	0	0	3	3	19

Best Practice Bepaling II.2.10i

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval een beschrijving van en een verklaring voor iedere belangrijke voorgestelde wijziging van de voorwaarden waaronder een bestuurder rechten kan verwerven op opties, aandelen of op andere variabele bezoldigingscomponenten.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Beschrijving	7	7	0	0	0	0	7
- Verklaring	5	5	0	0	2	2	7

Best Practice Bepaling II.2.10j

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat indien enig recht van een bestuurder op opties, aandelen of op andere variabele bezoldigingscomponenten niet afhankelijk is van prestatiecriteria in ieder geval: een verklaring waarom dat het geval is.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	2	2	0	0	1	1	3

Best Practice Bepaling II.2.10k

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval informatie over geldende regelingen voor pensioen en de hiermee gepaard gaande financieringskosten.

	Naleven	Stijging	Uitleg	Stijging	Niet T	Stijging	n2008
AEX	21	20	0	0	0	0	21

Best Practice Bepaling II.2.10l

Het in II.2.9 bedoelde overzicht bevat in ieder geval informatie over overeengekomen regelingen voor vervroegd uittreden voor bestuurders.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	20	16		0	1	4	21

Best Practice Bepaling II.2.11

De belangrijkste elementen uit het contract van de bestuurder worden onverwijld na het afsluiten daarvan openbaar gemaakt.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	19	12	0	0	0	5	19

Best Practice Bepaling II.2.12

In het geval dat gedurende het boekjaar een (voormalige) bestuurder een bijzondere vergoeding is betaald, wordt in het remuneratierapport een uitleg voor deze vergoeding gegeven. Het remuneratierapport bevat in ieder geval een verantwoording en een uitleg van de aan een in het boekjaar vertrokken bestuurder betaalde of toegezegde vergoedingen.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX	0	1	0	0	0	2	0

Best Practice Bepaling II.2.14

De vennootschap vermeldt in de toelichting op de jaarrekening in aanvulling op de krachtens artikel 2:383d BW op te nemen informatie, de waarde van de aan het bestuur en het personeel toegekende opties en geeft daarbij aan hoe deze waarde is bepaald.

	Naleven	2007	Uitleg	2007	Niet T	2007	n2008
AEX							
- Waarde	11	15	0	0	1	1	12
- Waardebepaling	10	15	0	0	2	1	12

Bijlage II

Dit nalevingsonderzoek betreft de volgende fondsen.

1	AEGON	AEX
2	Ahold	AEX
3	Akzo	AEX
4	ASM Litho	AEX
5	Bam Groep	AEX
6	Corio	AEX
7	DSM	AEX
8	Fugro	AEX
9	Heineken	AEX
10	ING	AEX
11	KPN	AEX
12	Philips	AEX
13	Randstad	AEX
14	Reed Elsevier	AEX
15	SBM Offshore	AEX
16	TNT	AEX
17	Tomtom	AEX
18	Unilever	AEX
19	Wereldhave	AEX
20	Wolters Kluwer	AEX
21	USG People	AEX